Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 7 listopada 2018 r.*

Odwołanie – Pomoc państwa – Skarga o stwierdzenie nieważności – Dopuszczalność – Pomoc przyznana przez władze portugalskie w ramach rozwiązania instytucji finansowej Banco Espírito Santo SA – Stworzenie i kapitalizacja instytucji pomostowej – Decyzja Komisji Europejskiej uznająca pomoc za zgodną z rynkiem wewnętrznym – Interes prawny – Skarga przed sądami krajowymi mająca na celu stwierdzenie nieważności decyzji w sprawie rozwiązania Banco Espírito Santo

W sprawie C-544/17 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 18 września 2017 r.,

**BPC Lux 2 Sàrl**, z siedzibą w Senningerberg (Luksemburg), oraz pozostali wnoszący odwołanie, których nazwy znajdują się w załączniku do odwołania, reprezentowani przez J. Webbera i M. Steensona, solicitors, oraz B. Woolgara, barrister, i K. Bacon, QC,

wnoszący odwołanie,

w której pozostałymi uczestnikami postępowania są:

**Komisja Europejska**, reprezentowana przez L. Flynna oraz P.J. Loewenthala, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

**Republika Portugalska,**

interwenient w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: R. Silva de Lapuerta, wiceprezes izby, pełniąca obowiązki prezesa pierwszej izby, J.C. Bonichot, E. Regan (sprawozdawca), C.G. Fernlund i S. Rodin, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Mengozzi,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

* Język postępowania: angielski.

wydaje następujący

## Wyrok

1 Wnoszący odwołanie w drodze odwołania żądają stwierdzenia nieważności postanowienia Sądu Unii Europejskiej z dnia 19 lipca 2017 r., BPC Lux 2 i in./Komisja (T-812/14, niepublikowanego, zwanego dalej „zaskarżonym postanowieniem", EU:T:2017:560), mocą którego Sąd odrzucił jako niedopuszczalną złożoną przez nich skargę na decyzję Komisji C(2014) 5682 final z dnia 3 sierpnia 2014 r. w sprawie pomocy państwa SA.39250 (2014/N) – Portugalia – Rozwiązanie Banco Espírito Santo (zwaną dalej „sporną decyzją").

### Okoliczności powstania sporu i sporna decyzja

2 Wnoszący odwołanie są wierzycielami podporządkowanymi Banco Espírito Santo SA (zwanemu dalej „BES"), którym przysługują wierzytelności drugiej kategorii niższej.

3 W maju 2014 r. audyt przeprowadzony przez Banco de Portugal (Bank Portugalii) względem grupy Espírito Santo International SA wykazał, że znajduje się ona w trudnej sytuacji finansowej, co może mieć negatywny wpływ na wypłacalność BES, którego była większościowym akcjonariuszem.

4 W dniu 30 lipca 2014 r. BES opublikował wyniki za pierwsze półrocze 2014 r., które wykazały wysoką stratę finansową. Wskutek tego w ciągu lipca 2014 r. nastąpił znaczny spadek depozytów tego banku.

5 W tym kontekście władze portugalskie postanowiły poddać BES procedurze restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, która obejmowała utworzenie tymczasowej instytucji kredytowej – „banku pomostowego", do którego przeniesiono niezagrożoną cześć działalność BES. W wyniku tego przeniesienia aktywów i pasywów do banku pomostowego pozostała część aktywów i pasywów miała pozostać w BES, który miał się stać „jednostką objętą likwidacją".

6 W dniu 3 sierpnia 2014 r. władze portugalskie zgłosiły Komisji Europejskiej plan pomocy państwa w kwocie 4899 mln EUR przyznanej za pośrednictwem Fundo de Resolucão (funduszu naprawczego, Portugalia), której celem było dostarczenie bankowi pomostowemu kapitału założycielskiego. Wraz z tym zgłoszeniem władze portugalskie przekazały Komisji dwa sprawozdania Banco de Portugal, a mianowicie z jednej strony ocenę możliwych wariantów rozwiązania BES, w wyniku której stwierdzono, że utworzenie banku pomostowego było jedynym sposobem na zachowanie stabilności finansowej Republiki Portugalskiej, oraz z drugiej strony opis procedury, jaką należy zastosować przy rozwiązywaniu BES. W następstwie tego ostatniego sprawozdania władze portugalskie przedłożyły Komisji zobowiązania dotyczące zarówno banku pomostowego, jak i jednostki objętej likwidacją w zakresie uporządkowanej likwidacji. Zobowiązania wspólne względem tych dwóch instytucji związane były z zarządzaniem istniejącymi aktywami, pułapem wynagrodzeń i zakazem nabywania udziałów, płatnością kuponów lub dywidend oraz reklamą przy wykorzystaniu pomocy państwa.

7 Komisja, po wstępnym badaniu na podstawie art. 108 ust. 3 TFUE, wydała w tym samym dniu sporną decyzję, w której stwierdziła, że zgłoszony środek, to znaczy wniesienie przez władze portugalskie kapitału w wysokości 4899 mln EUR do banku pomostowego wraz z zobowiązaniami podjętymi przez te organy, stanowił pomoc państwa zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE (zwaną dalej „przedmiotową pomocą państwa").

8 Zgodnie ze zobowiązaniami przedstawionymi przez władze portugalskie przewidziano w szczególności, że z przeniesienia do banku pomostowego wykluczone były aktywa akcjonariuszy i posiadaczy podporządkowanych tytułów wierzytelności i wszelkie instrumenty o charakterze hybrydowym. Uściślono również, że likwidacja BES miała nastąpić najpóźniej do dnia 31 grudnia 2016 r.

## Postępowanie przed Sądem i zaskarżone postanowienie

9 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 12 grudnia 2014 r. wnoszący odwołanie wnieśli skargę mającą na celu stwierdzenie nieważności spornej decyzji.

10 W dniu 7 grudnia 2016 r. Sąd przesłuchał wnoszących odwołanie w przedmiocie istnienia po ich stronie interesu prawnego w odniesieniu do spornej decyzji.

11 W dniu 23 stycznia 2017 r. wnoszący odwołanie odpowiedzieli na pytanie Sądu.

12 Sąd w drodze zaskarżonego postanowienia odrzucił skargę jako niedopuszczalną po stwierdzeniu, z urzędu, braku interesu prawnego wnoszących odwołanie w odniesieniu do spornej decyzji. Sąd uznał, iż nie było konieczności wypowiadania się w przedmiocie zarzutu niedopuszczalności podniesionego przez Komisję i opartego na braku interesu prawnego wnoszących odwołanie względem tej samej decyzji.

## Żądania stron

13 W odwołaniu wnoszące je wnoszą do Trybunału o:

– uchylenie zaskarżonego postanowienia;

– przekazanie sprawy do Sądu do ponownego rozpatrzenia co do istoty; oraz

– obciążenie Komisji kosztami postępowania.

14 Komisja wnosi do Trybunału o:

– oddalenie odwołania; oraz

– obciążenie wnoszących odwołanie kosztami postępowania.

## W przedmiocie odwołania

### *Argumentacja stron*

15 Wnoszący odwołanie podnoszą zarzut oparty na tym, że Sąd dopuścił się naruszenia prawa poprzez orzeczenie o ich braku interesu w stwierdzeniu nieważności decyzji.

16 Jak wynika z pkt 27 i 33 zaskarżonego postanowienia, wnoszący odwołanie podnieśli przed Sądem, że stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji znacznie zwiększyłoby prawdopodobieństwo skuteczności skargi o stwierdzenie nieważności wniesionej przez nich na decyzję w sprawie rozwiązania BES przed sądami krajowymi, a takie powodzenie skargi mogłoby doprowadzić do unieważnienia uchwały BES lub do prawa do żądania odszkodowania. W szczególności wnoszący odwołanie przedłożyli zaświadczenie od portugalskiego adwokata, w którym ten szczegółowo określił powody, dla których stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji miałoby wpływ na trwające postępowanie krajowe, chociaż cel tego postępowania różni się od przedmiotu skargi przed Trybunałem. Ponadto dowodu tego nie podważano w postępowaniu w pierwszej instancji.

17 Ponadto, jak orzekł Trybunał w pkt 68, 69 i 79 wyroku z dnia 17 września 2015 r., Mory i in./Komisja (C-33/14 P, EU:C:2015:609), fakt, że stwierdzenie przez Sąd nieważności decyzji ma taki charakter, że przysparza korzyści w ramach skargi wniesionej przed sądami krajowymi, w tym skargi o odszkodowanie, zasadniczo wystarczy dla uzasadnienia interesu prawnego w postępowaniach przed sądami Unii. Zaskarżone postanowienie zasadniczo temu nie przeczy.

18 Jednak w pkt 34 i 35 zaskarżonego postanowienia Sąd orzekł, że skoro wszczęte przed nim postępowanie oraz postępowanie przed sądami portugalskimi nie miały tego samego przedmiotu, stwierdzenie nieważności spornej decyzji nie miałoby wpływu na interpretację przez te ostatnie portugalskich przepisów konstytucyjnych. Tymczasem zdaniem wnoszących odwołanie to wyłącznie na sądach portugalskich spoczywa obowiązek wyciągnięcia takiego wniosku na podstawie prawa portugalskiego, a nie na sądzie Unii w oparciu o prawo unijne. Sąd zatem niesłusznie swoją analizą zastąpił analizę przynależną sądom krajowym w celu oceny zasadności powództwa krajowego.

19 Wnoszący odwołanie utrzymują tytułem ewentualnym, że nawet gdyby Sąd miał prawo do przeprowadzenia oceny zasadności argumentów prawnych przedstawionych w opinii ich portugalskiego adwokata na gruncie prawa portugalskiego, jego ocena przeinaczałaby w sposób oczywisty dostarczone mu dowody.

20 W ramach obrony Komisja przede wszystkim podnosi, że w zakresie, w jakim wnoszący odwołanie podważają dokonaną przez Sąd wykładnię prawa portugalskiego, taka wykładnia stanowi kwestię faktyczną, która zasadniczo nie podlega kontroli dokonywanej przez Trybunał. Trybunał jest właściwy jedynie w zakresie badania, czy nie doszło do przeinaczenia prawa krajowego przez Sąd. Takie przeinaczenie musi w oczywisty sposób wynikać z materiałów zawartych w aktach sprawy, jakimi dysponuje Trybunał, bez konieczności dokonywania nowej oceny faktów i dowodów.

21 Tymczasem w niniejszej sprawie wnoszący odwołanie nie wskazują, jakie fakty lub dowody mogły zostać przeinaczone przez Sąd, ani nawet nie wykazują istnienia błędów, jakich miał dopuścić się Sąd, a które mogły doprowadzić do przeinaczenia faktów lub dowodów. Wbrew temu, co utrzymują wnoszący odwołanie, Sąd nie doszedłby z własnej inicjatywy do wniosku, że argumenty przedstawione przez ich adwokata portugalskiego w jego opinii były niezasadne. Stwierdziłby on bowiem, że skoro przedmiot wszczętego przed nim postępowania różni się od przedmiotu sporu przed sądami portugalskimi, czego wnoszący odwołanie nie kwestionują, stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji nie może mieć wpływu na dokonaną przez sąd krajowy wykładnię prawa portugalskiego. Odwołanie wnoszących odwołanie jest w konsekwencji oczywiście niedopuszczalne, ponieważ dotyczyło kwestii faktycznej.

22 Komisja przypomina następnie, że to na stronie wnoszącej odwołanie spoczywa obowiązek przedstawienia dowodu na istnienie przysługującego jej interesu prawnego. Do obowiązków Sądu nie należy poszukiwanie i odnajdywanie w załącznikach zarzutów, które mógłby uznać za podstawę skargi, albowiem załączniki spełniają funkcję wyłącznie dowodową i dokumentacyjną.

23 W niniejszej sprawie o ile wnoszący odwołanie twierdzą, że stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji przemawia za ich argumentem, że rozwiązanie BES było nieproporcjonalne na gruncie prawa portugalskiego, o tyle nie przedstawiono żadnego wyjaśnienia na poparcie tego twierdzenia zawartego w ich odpowiedzi odnośnie do przysługującego im interesu prawnego. W szczególności wyjaśnienia wnoszących odwołanie złożone w tym względzie przed Sądem nie były zawarte w samym tekście tej odpowiedzi, a jedynie w załączonym do niej poświadczeniu sporządzonym przez portugalskiego adwokata.

24 W odpowiedzi wnoszących odwołanie dotyczącej ich interesu prawnego podnosili oni ponadto, że stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji pozwoliłoby im również na stwierdzenie, że środek w postaci rozwiązania BES, w przypadku braku kapitalizacji banku pomostowego w drodze przyznania przedmiotowej pomocy państwa, prawdopodobnie nie zapobiegłby niewypłacalności BES. W tej

odpowiedzi nie udzielono jednak żadnego wyjaśnienia odnośnie do sposobu, w jaki stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji mogłoby skutkować unieważnieniem decyzji w sprawie uporządkowanej likwidacji BES lub uzasadnić późniejszą skargę o stwierdzenie odpowiedzialności wniesioną przeciwko państwu portugalskiemu lub Banco de Portugal.

25 Wreszcie w każdym wypadku dla istnienia interesu w wniesieniu skargi na decyzję Komisji powodzenie skargi o stwierdzenie odpowiedzialności wniesionej w ramach krajowej procedury sądowej powinno zależeć od powodzenia skargi o stwierdzenie nieważności na tę decyzję, jak to miało miejsce w sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 17 września 2015 r., Mory i in./Komisja (C-33/14 P, EU:C:2015:609). Tymczasem wnoszący odwołanie nie wykazali porównywalnego związku pomiędzy wszczętym przez nich przed Sądem postępowaniem w sprawie stwierdzenia nieważności spornej decyzji a hipotetycznym powództwem w sprawie stwierdzenia odpowiedzialności, co do którego uważają się za uprawnionych do wystąpienia przeciwko państwu portugalskiemu i Banco de Portugal, w przypadku uwzględnienia ich skargi w ranach krajowego postępowania sądowego na decyzję w sprawie rozwiązania.

26 W szczególności, jak to wyjaśnił Sąd w pkt 28–31 zaskarżonego postanowienia, byłaby to decyzja w sprawie rozwiązania BES, a nie sporna decyzja, która mogła mieć konkretny wpływ na wartość roszczeń wnoszących odwołanie, tak że ewentualne stwierdzenie nieważności spornej decyzji nie pociągałoby za sobą skutku w postaci spoczywającego na państwie portugalskim obowiązku ponownego rozpatrzenia tej decyzji w sprawie rozwiązania. W konsekwencji wnoszący odwołanie niekoniecznie mają podstawy do wystąpienia przed sądami krajowymi z powództwem o odszkodowanie przeciwko państwu portugalskiemu lub Banco de Portugal.

27 Ponadto nawet gdyby stwierdzenie nieważności spornej decyzji mogło doprowadzić do stwierdzenia nieważności decyzji o uporządkowanej likwidacji BES oraz gdyby stwierdzenie nieważności tej decyzji mogło uzasadnić powództwo o odszkodowanie przeciwko państwu portugalskiemu i Banco de Portugal, takie przyszłe powództwo nie może stanowić podstawy, na której wnoszący odwołanie mogliby powołać się na interes w stwierdzeniu nieważności spornej decyzji. Jak wynika z pkt 56, 69 i 79 wyroku z dnia 17 września 2015 r., Mory i in./Komisja (C-33/14 P, EU:C:2015:609), taka skarga o odszkodowanie ma czysto hipotetyczny charakter, ponieważ zależy od powodzenia postępowania krajowego.

### *Ocena Trybunału*

28 Trybunał już wielokrotnie orzekł, że skarga o stwierdzenie nieważności wniesiona przez osobę fizyczną lub prawną jest dopuszczalna jedynie w zakresie, w jakim osoba ta ma interes prawny w stwierdzeniu nieważności zaskarżonego aktu. Interes ten zakłada, że stwierdzenie nieważności tego aktu może samo w sobie wywołać skutki prawne i że w wyniku skargi strona skarżąca będzie mogła uzyskać jakąś korzyść (wyrok z dnia 4 czerwca 2015 r., Andechser Molkerei Scheitz/Komisja, C-682/13 P, niepublikowany, EU:C:2015:356, pkt 25 i przytoczone tam orzecznictwo).

29 Ponadto interes do wystąpienia ze skargą o stwierdzenie nieważności musi powstać i być aktualny oraz podlega ocenie w dniu wniesienia skargi (zob. podobnie wyroki: z dnia 17 września 2009 r., Komisja/Koninklijke FrieslandCampina, C-519/07 P, EU:C:2009:556, pkt 65; z dnia 4 czerwca 2015 r., Andechser Molkerei Scheitz/Komisja, C-682/13 P, niepublikowany, EU:C:2015:356, pkt 26).

30 W niniejszej sprawie należy przede wszystkim odrzucić argument Komisji, zgodnie z którym odwołanie jest niedopuszczalne w zakresie, w jakim podważa ocenę okoliczności faktycznych dokonaną przez Sąd w przedmiocie ewentualnego wpływu skargi przed nim na skargę o stwierdzenie nieważności wniesioną przez wnoszące odwołanie przed sądami krajowymi.

31 Prawdą jest, że Sąd ma wyłączną właściwość w zakresie stwierdzania i oceny faktów oraz, co do zasady, badania dowodów, które uwzględnia na poparcie tych faktów. Tym niemniej to do Trybunału należy dokonanie kontroli, w sytuacji gdy Sąd dokonuje kwalifikacji tych dowodów prawnej i wyciąga z tego skutki prawne. W konsekwencji kwestia, czy ze względu na takie okoliczności faktyczne i dowody stwierdzenie nieważności spornej decyzji przez sąd Unii może przysporzyć korzyści wnoszącym odwołanie w ramach postępowania w przedmiocie skargi wniesionej do sądu krajowego, które to postępowanie może wykazać ich interes prawny we wniesieniu skargi do sądu Unii, jest kwestią prawną wchodzącą w zakres kontroli, jaką Trybunał sprawuje w ramach odwołania. (zob. podobnie wyrok z dnia 17 września 2015 r., Mory i in./Komisja, C-33/14 P, EU:C:2015:609, pkt 68).

32 Następnie należy również odrzucić argumentację Komisji, zgodnie z którą wnoszące odwołanie nie uzasadniły w wystarczającym stopniu swojego interesu prawnego, ponieważ wyjaśnienia, które przedstawiły w tym względzie przed Sądem, były zawarte nie w samym tekście ich odpowiedzi dotyczącej interesu do działania, lecz jedynie w załączniku do tego pisma.

33 Jak już orzekł Trybunał, to na skarżącym spoczywa obowiązek przedstawienia dowodu na istnienie jego interesu prawnego, co stanowi podstawową i pierwszą przesłankę każdej skargi przed sądem (wyrok z dnia 4 czerwca 2015 r., Andechser Molkerei Scheitz/Komisja, C-682/13 P, niepublikowany, EU:C:2015:356, pkt 27 i przytoczone tam orzecznictwo).

34 W szczególności dla dopuszczalności złożonej przez osobę fizyczną lub prawną skargi o stwierdzenie nieważności aktu konieczne jest, by strona skarżąca w odpowiedni sposób uzasadniła interes, jaki dla niej przedstawia stwierdzenie nieważności tego aktu (wyroki: z dnia 4 czerwca 2015 r., Andechser Molkerei Scheitz/Komisja, C-682/13 P, niepublikowany, EU:C:2015:356, pkt 28; z dnia 20 grudnia 2017 r., Binca Seafoods/Komisja, C-268/16 P, EU:C:2017:1001, pkt 45).

35 Tymczasem jak wynika z pkt 27 i 33 zaskarżonego postanowienia, wnoszący odwołanie w odpowiedzi na pytanie Sądu w tej kwestii podnieśli, że stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji znacznie zwiększy prawdopodobieństwo powodzenia sądowych postępowań odwoławczych, które trwają przed portugalskimi sądami względem decyzji w sprawie uporządkowanej likwidacji BES. W szczególności uściślili oni, że takie powodzenie spowodowałoby albo uchylenie decyzji w sprawie uporządkowanej likwidacji BES, albo prawo do dochodzenia odszkodowania za straty poniesione w związku z niezgodną z prawem likwidację BES.

36 Ponadto z tej samej odpowiedzi wnoszących odwołanie dotyczącej ich interesu prawnego wynika, że przedstawili oni swoje argumenty w tym względzie, i to na kilku stronach. W szczególności oparli się oni na orzecznictwie Trybunału i Sądu w tej dziedzinie i krótko, ale wystarczająco wyjaśnili powody, dla których zgodnie z załączonym do tej odpowiedzi poświadczeniem portugalskiego adwokata stwierdzenie nieważności spornej decyzji znacznie zwiększyłoby szanse ich powodzenia w ramach postępowania krajowego mającego na celu stwierdzenie nieważności decyzji w sprawie uporządkowanej restrukturyzacji BES. W szczególności w ich opinii stwierdzenie nieważności spornej decyzji przez Sąd pozwoli, po pierwsze, na wsparcie argumentów podniesionych przez nich w ramach krajowego powództwa, zgodnie z którymi uchwała BES miała na gruncie prawa portugalskiego nieproporcjonalny charakter, i po drugie, na podniesienie – nadal w ramach tego powództwa – argumentu, w myśl którego przy braku rozpatrywanej pomocy państwa uchwała BES nie mogła osiągnąć celu w postaci uniknięcia niewypłacalności.

37 O ile prawdą jest z jednej strony, że szczegóły argumentacji wnoszących odwołanie dotyczącej ich interesu prawnego nie były zawarte w tekście odpowiedzi przekazanej do Sądu, ale w załączniku do niej, oraz z drugiej strony, że wnoszący odwołanie dodali w swoim odwołaniu elementy niezawarte we wspomnianej odpowiedzi, to jednak ogólny zarys argumentacji wnoszących odwołanie w tym zakresie można znaleźć w samej odpowiedzi.

38 Ponadto, biorąc pod uwagę zarówno długość, jak i wartość dowodową poświadczenia portugalskiego adwokata załączonego do odpowiedzi wnoszących odwołanie dotyczącej ich interesu prawnego, jak również innych dowodów z tym związanych, wnoszącym odwołanie nie można zarzucać, że zostały one przedstawione jako załącznik do odpowiedzi, ponieważ celem tej ostatniej było pogłębienie argumentacji dotyczącej ich interesu prawnego, również w odpowiedzi na wezwanie Sądu.

39 W pozostałym zakresie, skoro Komisja w ramach swojej argumentacji dąży do wykazania niewystarczającego charakteru dowodów powołanych przez wnoszących odwołanie w pierwszej instancji dla wykazania ich interesu prawnego w zaskarżeniu spornej decyzji, argument ten odnosi się do wniosku, do którego doszedł Sąd w zaskarżonym postanowieniu, zgodnie z którym wnoszący odwołanie nie mieli interesu prawnego w tym zakresie. Argument ten należy zatem rozpatrywać w ramach oceny zasadności jedynego zarzutu podniesionego w ramach niniejszego odwołania.

40 Należy zatem zbadać, czy Sąd naruszył prawo w pkt 34–36 zaskarżonego postanowienia poprzez stwierdzenie, że skoro postępowanie przed nim i postępowanie przed sądami krajowymi nie miały tego samego przedmiotu, ewentualne stwierdzenie nieważności spornej decyzji nie miałoby żadnego wpływu na to postępowanie krajowe, a zatem nie przyniosłoby wnoszącym odwołanie żadnych korzyści.

41 Z tych punktów zaskarżonego postanowienia wynika, iż Sąd zauważył, że postępowanie krajowe dotyczyło jedynie kwestii zgodności z prawem krajowym zastosowania postępowania likwidacyjnego, podczas gdy skarga przed nim dotyczyła jedynie zgodności finansowania tej procedury uporządkowanej likwidacji z prawem Unii. Sąd wywiódł stąd, że ewentualna dokonana przez niego ocena przestrzegania przez Komisję prawa Unii nie ma wpływu na interpretację przez sądy portugalskie ich prawa krajowego, w szczególności w przedmiocie kwestii, czy naruszono zasadę proporcjonalności podlegająca ochronie w świetle portugalskiego prawa konstytucyjnego.

42 Trybunał orzekł w tym względzie, że co do zasady strona zachowuje przysługujący jej interes prawny do wystąpienia ze skargą o stwierdzenie nieważności, w przypadku gdy ta ostatnia może stanowić podstawę ewentualnej skargi odszkodowawczej (wyrok z dnia 20 czerwca 2013 r. Cañas/Komisja, C-269/12 P, niepublikowany, EU:C:2013:415, pkt 17).

43 Ewentualność wniesienia powództwa odszkodowawczego wystarczy dla uzasadnienia takiego interesu prawnego w zakresie, w jakim nie jest ono hipotetyczne (zob. wyrok z dnia 17 września 2015 r., Mory i in./Komisja, C-33/14 P, EU:C:2015:609, pkt 79).

44 Trybunał orzekł również, że interes prawny może wynikać z każdego powództwa wniesionego do sądu krajowego, w ramach którego ewentualne stwierdzenie nieważności aktu zaskarżonego do sądu Unii może przysporzyć skarżącemu korzyści (wyrok z dnia 17 września 2017 r., Mory i in./Komisja, C-33/14 P, EU:C:2015:609, pkt 81).

45 Wreszcie dalsze trwanie takiego interesu prawnego musi zostać ocenione in concreto, przy uwzględnieniu w szczególności skutków zarzucanej niezgodności z prawem oraz charakteru szkody, której poniesienie się podnosi (wyrok z dnia 17 września 2015 r., Mory i in./Komisja, C-33/14 P, EU:C:2015:609, pkt 70 i przytoczone tam orzecznictwo).

46 W niniejszej sprawie wnoszący odwołanie utrzymują w odwołaniu, iż szkoda, jaką ponoszą, polega na tym, że z uwagi na fakt, że ich zobowiązania pozostały w jednostce objętej likwidacją, konsekwencją postępowania w przedmiocie uporządkowanej likwidacji było ich przejście z posiadaczy obligacji BES w posiadaczy obligacji banku, który nie posiadał żadnych cennych aktywów, nie mógł prowadzić nowych transakcji i którego licencja bankowa miała zostać wycofana po krótkim okresie likwidacji. W związku z tym ponieśliby znaczne straty, a ich sytuacja prawna uległaby zmianie. Ponadto – jak wynika z ich odpowiedzi na pytania Sądu dotyczące ich interesu prawnego i załączników do tej odpowiedzi – wnoszący odwołanie podnoszą, że ze względu na kwotę poniesionych przez nich strat finansowych ich sytuacja nie byłaby porównywalna z sytuacją mającą miejsce w wypadku, gdy

zastosowanie mają zwyczajne normy prawa portugalskiego dotyczące niewypłacalności, ponieważ te ostatnie przewidują spłatę wszystkich wierzycieli przedsiębiorstwa, w tym właścicieli wierzytelności podporządkowanych, na podstawie aktywów przedsiębiorstwa i zgodnie z nakazem spłaty. W odpowiedzi tej wnoszący odwołanie doszli do wniosku, że utracili prawo do roszczeń w stosunku do wszystkich aktywów BES, w tym do zdrowych aktywów, zgodnie ze zwyczajnymi normami portugalskimi obowiązującymi w tej dziedzinie.

47 Jeśli chodzi o konsekwencje domniemanej niezgodności z prawem, to – jak wynika to z pkt 35 niniejszego wyroku – przed Sądem wnoszący odwołanie argumentowali, że powodzenie skargi o stwierdzenie nieważności wniesionej do sądów portugalskich na decyzję w sprawie uchwały BES doprowadziłoby albo do stwierdzenia nieważności tej decyzji, albo do uzyskania prawa do domagania się odszkodowania za straty poniesione w wyniku niezgodnej z prawem uporządkowanej likwidacji BES.

48 Ze swojej strony Komisja podkreśla w istocie, że przyszłe krajowe roszczenie odszkodowawcze, na które powołują się wnoszący odwołanie w celu wykazania swojego interesu prawnego do zaskarżenia decyzji, jest hipotetyczne, ponieważ nie ma pewności co do tego, że skarga krajowa zostanie faktycznie złożona i ponieważ wnoszący odwołanie nie wykazali wystarczającego związku między tą skargą krajową a skargą w pierwszej instancji przed Sądem.

49 Jednakże nawet jeśli przysługująca wnoszącym odwołanie możliwość wytoczenia w przyszłości powództwa o odszkodowanie nie może uzasadnić ich istniejącego i aktualnego interesu prawnego do żądania stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji, to należy przypomnieć, że taki interes może jednak wynikać – jak świadczy o tym pkt 44 niniejszego wyroku – z każdego powództwa przed sądami krajowymi, w ramach którego stwierdzenie nieważności zaskarżonego aktu może przynieść korzyść skarżącemu.

50 Tymczasem bezsporne jest, że wnoszący odwołanie wystąpili już przed sądami portugalskimi ze skargą o stwierdzenie nieważności na decyzję w sprawie uporządkowanej likwidacji. Ponadto z informacji przedłożonych Trybunałowi wynika, że działanie samo w sobie może przynieść korzyść wnoszącym odwołanie.

51 Należy zatem zbadać, czy – jak utrzymują wnoszący odwołanie – stwierdzenie przez Sąd nieważności zaskarżonej decyzji może mieć wpływ na skargę o stwierdzenie nieważności wniesioną przez sądy krajowe w odniesieniu do decyzji w sprawie uporządkowanej likwidacji BES.

52 Prawdą jest, co zresztą nie jest kwestionowane w niniejszym odwołaniu, że jak wskazał Sąd w pkt 34 zaskarżonego postanowienia, skarga wniesiona do niego nie była tożsama pod względem przedmiotu ze skargą wniesioną przed sądami portugalskimi, ponieważ pierwsza z nich miała na celu stwierdzenie niezgodności spornej pomocy państwa z prawem Unii, podczas gdy druga dążyła do stwierdzenia niezgodności decyzji w sprawie uporządkowanej likwidacji BES z prawem portugalskim.

53 Tymczasem zarówno z zaskarżonego postanowienia, jak i z dokumentów przedłożonych w Sądzie wynika, że sporna decyzja i decyzja w sprawie uporządkowanej likwidacji są ze sobą nierozerwalnie związane. W szczególności z pkt 4–7 tego postanowienia wynika, że procedura uporządkowanej likwidacji „oznaczała" utworzenie tymczasowej instytucji kredytowej, do której przeniesiono zdrową część działalności BES. Z tych punktów wynika również, że zgodnie z oceną przekazaną Komisji przez władze portugalskie w odniesieniu do branych pod uwagę możliwych opcji w odniesieniu do uporządkowanej likwidacji utworzenie banku pomostowego było postrzegane jako „jedyne rozwiązanie" pozwalające na zachowanie stabilności finansowej Republiki Portugalskiej oraz że Komisja uznała rozpatrywaną pomoc państwa za zgodną z rynkiem wewnętrznym, biorąc pod uwagę zobowiązania przedstawione przez władze portugalskie dotyczące zarówno banku pomostowego, jak

i jednostki przeznaczonej do likwidacji, oraz związane z ich uporządkowaną likwidacją. Jednym spośród przewidzianych zobowiązań był zakaz przenoszenia na rzecz banku pomostowego aktywów akcjonariuszy i posiadaczy podporządkowanych tytułów wierzytelności.

54 Z pewnością bezsporne jest, jak podkreślił Sąd w pkt 28 zaskarżonego postanowienia, że zmniejszenie wartości zobowiązań ciążących na wnoszących odwołanie ma swoje źródło w decyzji w sprawie uporządkowanej likwidacji BES. Podobnie – jak stwierdził Sąd w pkt 31 zaskarżonego postanowienia i co nie zostało zakwestionowane przez wnoszących odwołanie – ewentualne stwierdzenie nieważności spornej decyzji nie skutkuje nałożeniem na Republikę Portugalską obowiązku rewizji jej decyzji w sprawie utworzenia banku pomostowego i nieuwzględnienia w aktywach zobowiązań tego rodzaju co prawa posiadane przez wnoszących odwołanie.

55 Niemniej jednak biorąc jednak pod uwagę nierozerwalne powiązania między sporną decyzją a decyzją BES w sprawie uporządkowanej likwidacji, takie jak te przedstawione pkt 53 niniejszego wyroku, które wykazują w szczególności, że sporna pomoc państwa została przyznana w ramach uporządkowanej likwidacji BES, należy stwierdzić, że – jak utrzymują wnoszący odwołanie – Sąd nie mógł stwierdzić, bez zastępowania sądów portugalskich w ocenie zasadności skargi o stwierdzenie nieważności, które wnoszący odwołanie złożyli na decyzję w sprawie uporządkowanej likwidacji BES, że z uwagi na fakt, że przedmiot tego ostatniej skargi nie jest identyczny z przedmiotem skargi wniesionej do Sądu, ewentualne stwierdzenie nieważności spornej decyzji nie może w żaden sposób wpłynąć na ocenę przez sądy portugalskie wniesionej do nich skargi, w szczególności w sposób nakreślony przez wnoszący odwołanie zarówno w ich pismach procesowych przed Sądem, jak i w ich odwołaniu przed Trybunałem.

56 Zadaniem sądu Unii, gdy bada on interes prawny we wniesieniu do niego skargi, nie jest bowiem dokonanie oceny prawdopodobieństwa zasadności powództwa wniesionego do sądów krajowych na mocy prawa krajowego, a zatem zastąpienie tych sądów w celu dokonania takiej oceny. Konieczne, a także wystarczające jest natomiast, by w wyniku skargi o stwierdzenie nieważności wniesionej do sądu Unii strona skarżąca mogła uzyskać korzyść (wyrok z dnia 17 września 2017 r., Mory i in./Komisja, C-33/14 P, EU:C:2015:609, pkt 76). Tymczasem jak wynika z pkt 74 i 75 niniejszego wyroku, taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie.

57 W świetle całości powyższych rozważań należy stwierdzić, że Sąd naruszył prawo poprzez orzeczenie w pkt 34–36 zaskarżonego postanowienia, że skoro postępowanie przed nim i postępowanie krajowe nie mają tego samego przedmiotu, ewentualne stwierdzenie nieważności spornej decyzji nie miałoby wpływu na tę ostatnią procedurę, a zatem nie przyniosłoby wnoszącym odwołanie żadnych korzyści w rozumieniu odnośnego orzecznictwa.

58 W związku z tym Sąd niesłusznie stwierdził w pkt 37 tego postanowienia, że skargę wniesioną przez wnoszących odwołanie należy odrzucić jako niedopuszczalną z uwagi na brak interesu prawnego w zaskarżeniu spornej decyzji.

59 W tych okolicznościach należy uwzględnić odwołanie i w konsekwencji uchylić zaskarżone postanowienie.

**W przedmiocie przekazania sprawy Sądowi do ponownego rozpoznania**

60 Zgodnie z art. 61 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w przypadku uchylenia orzeczenia Sądu Trybunał może wydać orzeczenie ostateczne w sprawie, jeśli stan postępowania na to pozwala, lub skierować sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd.

61 W niniejszej sprawie Trybunał nie posiada niezbędnych informacji, by wydać ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie opartego na braku prawa wnoszących odwołanie do działania przeciwko spornej decyzji zarzutu niedopuszczalności podniesionego przez Komisję w ramach postępowania w pierwszej instancji. To samo dotyczy istoty skargi, ponieważ ten aspekt sporu obejmuje także badanie materiału, który nie został oceniony przez Sąd w zaskarżonym postanowieniu ani nie był przedmiotem debaty przed Trybunałem.

62 W konsekwencji sprawę należy przekazać do Sądu w celu wydania orzeczenia w przedmiocie zarzutu niedopuszczalności podniesionego przez Komisję, zgodnie z którym wnoszący odwołanie nie spełniają przesłanek z art. 263 akapit czwarty TFUE.

**W przedmiocie kosztów**

63 Ze względu na to, że sprawa zostaje przekazana Sądowi do ponownego rozpoznania, rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów niniejszego postępowania odwoławczego nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

**1) Postanowienie Sądu Unii Europejskiej z dnia 19 lipca 2017 r., BBPC Lux 2 i in./Komisja (T-812/14, niepublikowane, EU:T:2017:560) zostaje uchylone.**

**2) Sprawa zostaje przekazana Sądowi Unii Europejskiej do ponownego rozpoznania.**

**3) Rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

Podpisy